

максимально повноцінно, незалежно від можливостей здоров'я. Система інклюзивної освіти дозволяє в повній мірі реалізувати освітні права дітей з обмеженими можливостями здоров'я.

ЛІТЕРАТУРА

1. Конституція України: офіц. текст. Київ: КМ, 2013. – 96 с.
2. Про внесення змін до Закону України «Про освіту» щодо особливостей доступу осіб з особливими освітніми потребами до освітніх послуг: Закон України № 2145-VIII від 05.09.2017, ВВР, 2 (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 30, ст. 322).
3. Лапін А. В., Організація соціального життя дитини з особливими освітніми потребами асистентом вчителя. *Інклюзивне навчання в Новій українській школі: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Тербовля 26-27 березня 2018.* – 230 с.

Орлова Н. В.

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри іноземних мов

*Навчально-науковий інститут іноземних мов
Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького
м. Черкаси, Україна*

ЗАНЯТТЯ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ: АКАДЕМІЧНІСТЬ АБО ПРИРОДНІСТЬ

Якість дошкільної освіти неможлива без пошуку та впровадження інноваційних моделей життєдіяльності дітей, вихованців закладів дошкільної освіти (ЗДО). Сучасне життя вимагає відповідності змісту дошкільної освіти життєвим потребам, які включають знання англійської мови. Вивчення англійської мови з молодшими дошкільниками має свої специфічні сторони, але є результативним за умови виконання законів ефективного вивчення іноземної мови. Освітня лінія «Іноземна мова» входить до варіативної частини Базового компоненту дошкільної освіти в Україні. Іноземна мова в освіті дошкільників розглядається як засіб розвитку, виховання та особистісного становлення дитини, а також як засіб соціалізації.

Вивчення англійської мови дошкільниками, яка не лише оснащує дітей засадами іншомовного спілкування, є ефективним у контексті їхнього особистісного формування, розвитку та виховання. Сучасні концептуаль-

ні підходи до навчання дітей англійської мови враховують психофізіологічні можливості дітей дошкільного віку та сучасні інноваційні та традиційні доробки західних методик.

Як вже було зазначено, навчання англійської мови в закладах дошкільної освіти виступає певним засобом соціалізації дошкільника. Тетяною Шкваріною [1] визначаються основні завдання ефективного навчання іноземної мови, які включають, на її думку, формування іншомовної комунікативної компетентності, навчання іншомовного спілкування, а не просто іншої мови, використання мовленнєвих кліше та часто вживаних висловів за темами близького та зрозумілого дитині оточення, активне залучання гри як провідного методу і форми навчання дошкільнят англійської мови з урахуванням стрижневої ролі пізнавальної та ігрової діяльності, які є «близькими» видами діяльності дитини дошкільного віку, системне проведення занять у вигляді циклів та організація навчальної діяльності таким чином, щоб дитина переживала якомога частіше відчуття успіху.

Уже на початковій стадії навчання англійської мови комунікативна спрямованість має здійснюватися в усній формі з метою наближення процесу навчання до реальних умов, але частіше це будуть умовно-реальні ситуації, та створення зацікавленості до вивчення англійської мови загалом. Комунікативна спрямованість супроводжує вивчення всіх аспектів мови: опанування аудіюванням і говорінням сприяє формуванню мовленнєвої активності дошкільників під час вивчення англійської мови. Бажання дошкільника спілкуватися з однолітками та дорослими англійською мовою реалізується ними у процесі розв'язання створених педагогом комунікативних ситуацій, та умов для виконання таких завдань, як побудова імпровізованих діалогів, опис проблемних картинок тощо. Тому завдання дошкільного навчання іноземної мови передбачає навчання дітей вмінням вступати у мовленнєвий контакт зі співрозмовником, долучитися до розмови, отримувати і передавати елементарну інформацію, пов'язану зі змістом дитячого спілкування, припиняти спілкування у доречний спосіб та інше, а не просто сказати якусь завчену фразу іноземною мовою. Саме природність ситуацій використання англійської мови в реальних життєвих ситуаціях вимагає оновлення підходів до організації та проведення навчальної діяльності у ЗДО. Загально прийнятим є проведення занять з англійської мови у закладах дошкільної освіти як додаткових, у час, що відведений для реалізації варіативного компонента змісту дошкільної освіти, як правило, у другій половині дня. Проте, враховуючи розклад усього дня та стан дітей після денного сну, ефективність таких занять буде не дуже високою. Проте матеріал, що опрацьовується в першій половині дня має більше шансів закріпитися. Для цього, у другій

половині дня, в ситуаціях повсякденного спілкування, можна пригадати те, про що йшлося на занятті, особливо якщо матеріал є пов'язаним з оточенням дитини. Отже, крім ефективного академічного середовища, яке, так чи інакше, створюється під час занять, важливо показати дітям живу природу англійської мови. Для цього необхідно регулярно виходити за межі занять і використовувати слова, фрази, речення з них у повсякденному побуті, в групі. Адже мова повинна асоціюватися не з навчальним предметом, сухим і некорисним в щоденних ситуаціях, а з реальністю існування, з корисними повсякденними навичками, володіння якими будуть корисними та надавати певні переваги за межами ЗДО. Усвідомлення практичного боку володіння англійською мовою на додачу до зацікавленості нею як чимось новим, чудернацьким та веселим, буде сприяти не лише створенню позитивного фону на занятті, але й допоможе утримувати це зацікавлення процесом навчання англійської мови навіть тоді, коли стихне перша хвиля збудженості від новизни.

Як було зауважено, велике значення має позитивна, сприятлива атмосфера заняття. Без неї всі зусилля батьків і педагогів будуть приречені на невдачу. Яким чином позитивно зацікавити англомовною діяльністю маленьких дошкільників і укріпити бажання вчити англійську мову? Діти мають неймовірні здібності до навчання нового на ранньому етапі їхнього життя. Їх захоплює та цікавить усе нове: явища та люди навколо, речі та іграшки, з якими можна гратися. Англійська мова, як нове явище, з яким ще можна і погратися, також буде приваблювати малечу. На ранніх стадіях діти дуже природно та залюбки «граються» в мову, вони із задоволенням і без втоми можуть повторювати нові звуки, сполучення звуків, слова і словосполучення, окремі фрази; вони радо і з готовністю передражнюють та імітують правильні іншомовні інтонації, малюнки ритму, звуки, тобто автентичну вимову, з якою у дітей старшого віку вже можуть виникнути проблеми, пов'язані з певними інгібіторними факторами [2]. Малюки легше реагують на виправлення помилок. Проте, не дивлячись на те, що наймолодші учні дуже швидко схоплюють матеріал, вони ще не в змозі утримувати його в довготривалій пам'яті. Через це, педагог має вибудовувати план занять, який би не переобтяжував дітей кількістю лексичних одиниць, і, відповідно до якого, ці лексичні одиниці будуть регулярно повторюватися в різних контекстах на наступних заняттях. Для старших дітей створюється умовна ситуація, в якій вони потрапляють в англомовні країни і дізнаються про такі цікаві далекі об'єкти, події тощо. Для найменших обов'язковий високий рівень зацікавленості. Необхідно бачити успіхи і «не помічати» невдачі. Адже невдача веде до розчарування, переключенню уваги, до відсутності зацікавленості та відмови зробити ще одну спробу. Навчаючи дошкільнят англійській мові, педагог повинен

дотримуватись правил сприяння позитивному настрою, намагатись уникати ситуацій, в яких використання англійської мови асоціюється з тривожними аспектами або страхами, формувати систему підтримки зацікавленості у вивченні англійської мови, що з підкріпленням, пов'язаним із вдовolenням від відчуття успіху, буде сприяти формуванню у дошкільника внутрішньої мотивації, що буде відігравати помітну роль у подальшій навчальній діяльності дитини вже як школяра.

Слід відмітити, що діти дошкільного віку з бажанням та емоційним позитивом ставляться до навчання засобами комп'ютерних технологій. Вони із задоволенням переглядають як уривки з мультфільмів, так і мультфільми у повному обсязі, виконують ігрові завдання за допомогою презентацій, передивляються відео коротеньких соціальних ситуацій із життя дітей та близького оточення. Зауважимо, що лише комп'ютерна програма, яка не підкріплена дієвою участю педагога та спеціально організованою навчальною діяльністю з його боку, не дасть бажаних результатів. Тому педагог, який проводить заняття з англійської мови і працює з дошкільниками, повинен варіювати тривалість використання комп'ютера або іншого технічного засобу навчання на занятті та узгоджувати це зі змістом навчального матеріалу.

Таким чином, під час навчання англійської мови у ЗДО перевага має віддаватися природності ситуацій, сприятливій атмосфері та реальним мовленнєвим зразкам з традиційних автентичних римовок, прислів'їв, пісеньок, казок, які відповідають віковим особливостям дошкільнят, їхнім інтересам і здібностям. Це вимагатиме додаткових зусиль і витрат часу педагога, а тому і викличе пасивний спротив з бажанням використовувати матеріали українського походження в звичайних академічних ситуаціях за робочими столами. Проте, якщо педагог прагне отримати у результаті вихованців, які не бояться власних спроб говорити та розуміти англійські висловлювання, бажають вчитися та отримують задоволення від опанування новими знаннями, які ростуть впевненими у власних можливостях та здатними до відкритих соціальних контактів з представниками інших культур, час, витрачений на підбір матеріалу та планування діяльності, не буде змарнований.

ЛІТЕРАТУРА

1. Шкваріна Т. Англійська мова для дітей дошкільного віку: програма, метод. реком.-К.: Шк.світ, 2008. – 112 с.
2. Brown, H.D., (5th ed.), (2007). *Principles of Language Learning and Teaching*. White Plains: Pearson Education, Inc.